

Başlık	: Korona Günlerinde Başkanlık Seçimleri ve Trump
Yazar	: Prof. Dr. Ödül Celep - Işık Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanı
Seri Başlığı	: Covid-19 Pandemisi Yazı Serisi
Yayın Tarihi	: 04 Mayıs 2020

Covid-19 virüsü salgını, siyaset bilimi açısından birçok yeni araştırma konusunun ortaya çıkmasına neden oldu. İlk akla gelen sorulardan biri "korona ile mücadelede demokrasiler mi otokrasiler mi daha başarılı?" oldu, ama bu sorunun yüzeyselliği kısa sürede anlaşıldı. Zira salgınla mücadelede başarılı ve başarısız olan demokrasiler olduğu gibi, başarılı ve başarısız olan otokrasilerin de olduğu görüldü. Sözgelimi İtalya ve İspanya başarısız demokrasiler iken Almanya ve Güney Kore başarılı demokrasiler, Çin görece başarılı sayılabilecek bir otokrasi iken İran başarısız sayabileceğimiz bir otokrasi örneği oldu. Demek ki demokrasi-otokrasi eksenini, salgınla mücadele başarısını açıklamada ya etkili değildi ya da yeterince etkili değildi ve başka etmenlere de bakmak gerekti. Demek ki rejimin demokratikliği yanında ülkelerin refah devleti ve sağlık sistem altyapısı, devlet-toplum ilişkileri, devletlerin ekonomik kapasiteleri, salgına hazırlıkları gibi birçok etmeni de içeren daha karmaşık bir analiz gerekmektedir.

Bu tartışmada elbette ABD'nin ve Trump yönetiminin de önemli bir yeri oldu. Zira ABD, New York özelinde de bakacak olursak başarısız bir demokrasi izlenimi verdi ve Trump'ın salgının erken zamanlarında Covid-19 virüsünü ciddiye almamasının bu başarısızlıkta etkili olduğu sıklıkla vurgulanıyor. Her ne kadar ABD iki yüz elli yüzyıla yakın geçmişle, 'yerleşik' yani kurumları konsolide olmuş bir demokrasi olarak önümüzde dursa da, yerleşik bir demokrasinin de radikal sağ popülizm gibi demokrasi karşıtı siyasete bağımsızlığı olmadığını en son Trump örneğiyle zaten kanıtlamıştı. Son zamanda Trump, özellikle New York'un Demokrat valisi Andrew Cuomo ile olan söz dalaşı ve daha geniş bağlamda federal-eyalet güç paylaşımı gibi konularda ve en son Dünya Sağlık Örgütü'ne mali yardımı kesmesiyle gündemde kaldı.

Öte yandan, Demokrat Parti içindeki aday yarışı da son haftalarda netlik kazandı. Bir önceki başkan Obama'nın yardımcısı ve Demokrat Parti'nin ılımlı-merkez sol kanadını temsil eden Joe Biden'ın Trump'ın rakibi olacağı artık kesinlik kazanmış durumda. Üstelik Demokrat Parti ve Amerikan solu, 2016'daki Hillary-Sanders bölünmesini bu sene çok daha erkenden aşmış ve birleşik cephe haline gelmiş görünüyor. Son kertede Joe Biden, radikal sol kanattan Bernie Sanders ve Elizabeth Warren'ın ve merkez soldaki bütün diğer adayların da desteğini alarak, 3 Kasım 2020 tarihinde yapılacak başkanlık seçimlerine Hillary Clinton'a göre çok daha güçlü bir şekilde gireceğe benziyor. Bunun da Trump'ın işini zorlaştıracağı kesin. Biden'ın Demokrat adaylar arasında partinin tabanını oluşturan Afrikalı-Amerikalılar (siyahiler), Hispanikler (Latin Amerikalılar), kadınlar, gençler, beyaz emekçiler ve çeşitli azınlıklar dahil görece en geniş koalisyona sahip aday olduğu eskiden beri biliniyordu. Bunun üzerine başkan yardımcısı olarak bir kadını belirleyeceğinin sözünü de verdi. Örneğin Warren gibi bir kadın siyasetçiyi yanına alarak "Biden/Warren 2020" oy pusulasını oluşturursa Trump, bu gücün karşısında epeyce zorlanabilir ve kaybedebilir. Trump kaybederse, Korona günlerinden bizlere kalan olumlu bir teselli ve radikal sağ popülizmin o kadar da güçlü olmadığına dair bir işaret olarak miras kalacak.

Trump da bu olasılıkları düşünerek boş durmuyor. Kendi tabanının, yani Amerikan sağ sosyolojinin yabancı düşmanı özelliğini iyi bilen ABD başkanı, korona salgının ilk günlerinden beri Çin düşmanlığını körükleyecek 'Çin virüsü' ifadesi kullandığı gibi, ABD-Çin arasında da virüs üzerinden komplo teorili bir propaganda savaşı yakınlarda başladı ve devam edeceğe benziyor. İki büyük güç karşılıklı birbirini Covid-19 virüsünü amaçlı olarak kendisine karşı üretip, dünyayı salgına sürüklemekle suçluyor. Bu senenin 3 Kasım'ında Biden kazanırsa, muhtemelen bunda salgının ve Trump'un yetersizlik algısının etkili olduğu uzun süre konuşulacak ve virüs kaynaklı ölüm ve hasta istatistiklerinin olmasa da, bütün dünyada siyasal anlamda salgın haline gelen radikal sağ popülizmin zirvesi, platosu ve düşüşü tarihsel anlamda konuşulmaya başlanacak.